

หลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร์
สาขาวิชาการจัดการชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565

สถาบันวิทยาลัยชุมชน
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สถาบันวิทยาลัยชุมชน
รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร สาขาวิชาการจัดการชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565

1. ชื่อหลักสูตร

ชื่อภาษาไทย: หลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร สาขาวิชาการจัดการชุมชน
ชื่อภาษาอังกฤษ: Associate of Arts Program in Community Management

2. ชื่ออนุปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย): อนุปริญญาศิลปศาสตร (การจัดการชุมชน)
ชื่อย่อ (ไทย): อ.ศศ.(การจัดการชุมชน)
ชื่อเต็ม (อังกฤษ): Associate of Arts (Community Management)
ชื่อย่อ (อังกฤษ): A.A.(Community Management)

3. จำนวนหน่วยกิตที่เรียน

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต

4. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- 4.1 นักพัฒนาชุมชนและสังคม
- 4.2 นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 4.3 นักสื่อสารองค์กรชุมชน

5. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

5.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) มุ่งเน้นให้ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นสังคมแห่งความสุข และต่อเนื่องในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เข้าถึงนวัตกรรม เทคโนโลยี และการตลาดแบบใหม่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของประชากรให้สามารถพึ่งตนเองได้ ด้วยการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายของรัฐบาลในการสร้างความมั่นคง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศแบบยั่งยืน ด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ โดยยังคงยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมายสำคัญ คือการพัฒนาคนในชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ด้วยการบริหารจัดการตนเองและชุมชน

วิทยาลัยชุมชนมีพันธกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กล่าวคือ มีหน้าที่ในการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้สามารถจัดการตนเองและชุมชนให้รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม นวัตกรรมและเทคโนโลยีของประเทศได้อย่างเหมาะสม จึงได้พัฒนาหลักสูตรการจัดการชุมชนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว

5.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การพัฒนาประเทศไทยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 -2570) ได้วางความสำคัญกับ SMEs วิสาหกิจ ชุมชน เพื่อสังคมเติบโตอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างศักยภาพ สามารถเข้าถึงสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดนวัตกรรมที่แตกต่างไปจากเดิม เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ โคร่งข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ชุมชนและเมืองมีความเจริญ ทันสมัย และน่าอยู่โดยลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม และการทำให้ความยากจนลดลงและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เพียงพอ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมอย่างเหมาะสม สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ 20 ปี อันเป็นกรอบการพัฒนาประเทศในระยะยาว นอกจากนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่โดยเฉพาะการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ส่งผลให้เกิดวิถีชีวิตใหม่ (New normal) ทำให้ต้องตระหนักถึงการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การปฏิบัติงานจากบ้าน (Work from home) ซึ่งเอื้อต่อการสร้างจิตสำนึกและห่วงใยชุมชนในอนาคต

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องผลิต “นักพัฒนา” ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้งทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อนำไปสู่การจัดการอาชีพหรือผู้ประกอบการชุมชนที่มีศักยภาพสามารถปฏิบัติงานในสังคมที่มีอัตลักษณ์เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันเอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรในชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน

6. ผลกระทบจากข้อ 5.1 – 5.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

6.1 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาเพื่อเป็น Learning out come ที่เกิดกับผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สามารถให้ได้รับการศึกษาและดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่นและชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งตนเองและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สังคมไทยต้องสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการชุมชนและสังคมแบบใหม่ เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หลักการเศรษฐกิจพอเพียง วิสาหกิจชุมชน สวัสดิการสังคมภาคชุมชน การพัฒนาทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ทุนทางธรรมชาติ เพื่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในรูปแบบต่างๆ การจัดการผลผลิตของชุมชน เป็นต้น ทำให้สาขาการพัฒนาชุมชนต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

6.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

หลักสูตรการจัดการชุมชน มุ่งพัฒนาคนด้วยโอกาสและยากจน เพื่อได้มีโอกาสเรียนรู้ พัฒนาตนเองและชุมชน อันสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันวิทยาลัยชุมชน ในด้านการจัดการศึกษา วิจัยและสร้างนวัตกรรม บริการทางวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้วยมรดกทางภูมิปัญญา มุ่งสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ตามความต้องการและ การประกอบอาชีพของท้องถิ่นชุมชน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

7. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

7.1 ปรัชญาของหลักสูตร

การจัดการตนเองและการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

7.2 ความสำคัญของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่ผลิตผู้สำเร็จให้เป็นนักจัดการชุมชน นักพัฒนาชุมชน ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับตัว และดำรงชีวิต อยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข มีทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ได้มาจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าให้แก่ชุมชนและสังคม รวมทั้งเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนเป็นผู้ประกอบการชุมชน มีคุณธรรมจริยธรรม รับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมบนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

7.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

7.3.1 รู้และเข้าใจหลักการ แนวคิด ทฤษฎีด้านการจัดการชุมชน ศาสตร์พระราชา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการชุมชนท้องถิ่น

7.3.2 สามารถวิเคราะห์เชื่อมโยง แก้ปัญหาในการเรียนรู้ และบูรณาการความรู้ นวัตกรรมเพื่อการจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชน

7.3.3 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือ และนวัตกรรม เพื่อการจัดการชุมชนท้องถิ่น

7.3.4 สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

7.3.5 มีคุณธรรมจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม

8. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

PLO1 อธิบายทฤษฎี หลักการ แนวคิดและแนวทางการจัดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

PLO2 วิเคราะห์เชื่อมโยงองค์ความรู้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

PLO3 ประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

PLO4 ปฏิบัติการการใช้เครื่องมือการจัดการชุมชน เทคโนโลยีดิจิทัล การสื่อสาร และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

PLO5 แสดงออกถึงคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบต่อสังคมในการเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน

PLO6 สร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อการจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนท้องถิ่น

9. หลักสูตร

9.1 จำนวนหน่วยกิต

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต

9.2 โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับอนุปริญญา

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	63	หน่วยกิต
(1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ		18	หน่วยกิต
(2) วิชาชีพ		45	หน่วยกิต
(2.1) วิชาบังคับ		30	หน่วยกิต
(2.2) วิชาเลือก		12	หน่วยกิต
(2.3) วิชาการฝึกงาน		3	หน่วยกิต
ค. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	3	หน่วยกิต

9.3 รายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	63	หน่วยกิต
(1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	จำนวน	18	หน่วยกิต
รหัสรายวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ค้นคว้าด้วยตนเอง)	
จข 0101	มานุษยวิทยาและสังคมวิทยาเบื้องต้น	3(3-0-6)	
CM 0101	Introduction to Anthropology and Sociology		
จข 0102	จิตวิทยาสังคมและสังคมพลเมือง	3(3-0-6)	
CM 0102	Social Psychology and Civic Society		
จข 0103	ความเป็นชุมชน	3(2-2-5)	
CM 0103	Sense of Community		
จข 0104	แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)	
CM 0104	Theory and Process of Community Development		
จข 0105	การใช้เครื่องมือการพัฒนาชุมชน	3(1-4-4)	
CM 0105	Utilization of Community Development Tools		
จข 0106	อาชีพและการประกอบการในชุมชน	3(2-2-5)	
CM 0106	Occupation and Entrepreneurship in		

Community

(2) วิชาชีพ

(2.1) วิชาบังคับ

30 หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิต
(ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ค้นคว้าด้วยตนเอง)

รหัสรายวิชา	ชื่อรายวิชา	
จช 0107	นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)
CM 0107	Innovations for Community Development	
จช 0108	การบริหารโครงการเพื่อการพัฒนา	3(2-2-5)
CM 0108	Project Administration for Development	
จช 0109	การวิจัยเพื่อชุมชน	3(2-2-5)
CM 0109	Research for Community	
จช 0110	วิทยากรกระบวนการ	3(2-2-5)
CM 0110	Facilitators	
จช 0111	ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
CM 0111	Good Governance for Community Development	
จช 0112	การจัดการปัญหาของชุมชน	3(2-2-5)
CM 0112	Community Problem Management	
จช 0113	ภาวะผู้นำของนักพัฒนา	3(1-4-4)
CM 0113	Leadership of Developer	
จช 0114	ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	3(2-2-5)
CM 0114	King's Philosophy and Sustainable Development	
จช 0115	ภูมิสังคมกับการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
CM 0115	Social Geography and Community Development	
จช 0116	สุขภาวะชุมชนวิถีใหม่	3(2-2-5)
CM 0116	Community Wellbeing in the New Normal	

(2.2) วิชาเลือก

12 หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิต
(ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ค้นคว้าด้วยตนเอง)

รหัสรายวิชา	ชื่อรายวิชา	
จช 0117	จิตอาสาเพื่อการจัดการชุมชน	3(1-4-4)
CM 0117	Public-Mindedness for Community Management	
จช 0118	การท่องเที่ยวโดยชุมชน	3(2-2-5)
CM 0118	Community-Based Tourism	
จช 0119	การพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย	3(2-2-5)

CM 0119	Community Organization and Network Development	
จช 0120	การจัดการทุนชุมชน	3(1-4-4)
CM 0120	Community Capital Management	
จช 0121	สหกรณ์กับการจัดการชุมชน	3(1-4-4)
CM 0121	Cooperatives and Community Management	
จช 0122	สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมไทย	3(3-0-6)
CM 0122	Social Work and Welfare in Thai Society	
จช 0123	หัวข้อคัดสรรทางด้านการจัดการชุมชน 1	...(---...-...)
CM 0123	Selected Topic in Community Management 1	
จช 0124	หัวข้อคัดสรรทางด้านการจัดการชุมชน 2	...(---...-...)
CM 0124	Selected Topic in Community Management 2	

(2.3) วิชาการฝึกงาน

3 หน่วยกิต

รหัสรายวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ค้นคว้าด้วยตนเอง)
จช 0125	การฝึกประสบการณ์	3(300 ชั่วโมง)
CM 0125	Field Experience	

(ค) หมวดวิชาเลือกเสรี

เลือกเรียนรายวิชาต่างๆ ในสาขาวิชาเดียวกันหรือต่างสาขาวิชาก็ได้ หรือเลือกจากหลักสูตรอื่นใดในระดับเดียวกันจากวิทยาลัยชุมชนอื่นๆ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับรายวิชาที่เรียนมาแล้ว ส่วนรายวิชาที่หลักสูตรระบุไม่ให้นำหน่วยกิตในการขอจบหลักสูตรจะเลือกเรียนเป็นวิชาเลือกเสรีไม่ได้ โดยมีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

10. แผนการศึกษาในแต่ละชั้นปี

รายวิชา			ปีการศึกษาที่ 1		ปีการศึกษาที่ 2		ปีการศึกษาที่ 3	
			ภาคการศึกษาที่ 1	ภาคการศึกษาที่ 2	ภาคการศึกษาที่ 1	ภาคการศึกษาที่ 2	ภาคการศึกษาที่ 1	ภาคการศึกษาที่ 2
หมวดวิชาเฉพาะ								
1. วิชาพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 18 หน่วยกิต								
จช 0101	มานุษยวิทยาและสังคมวิทยาเบื้องต้น	3(3-0-6)	✓					
จช 0102	จิตวิทยาสังคมและสังคมพลเมือง	3(3-0-6)		✓				
จช 0103	ความเป็นชุมชน	3(2-2-5)	✓					
จช 0104	แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)		✓				
จช 0105	การใช้เครื่องมือการพัฒนาชุมชน	3(1-4-4)			✓			
จช 0106	อาชีพและการประกอบการในชุมชน	3(2-2-5)			✓			

รายวิชา			ปีการศึกษาที่ 1		ปีการศึกษาที่ 2		ปีการศึกษาที่ 3	
			ภาคการศึกษาที่ 1	ภาคการศึกษาที่ 2	ภาคการศึกษาที่ 1	ภาคการศึกษาที่ 2	ภาคการศึกษาที่ 1	ภาคการศึกษาที่ 2
2. วิชาชีพ								
2.1 วิชาบังคับ จำนวน 30 หน่วยกิต								
จช 0107	นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)				✓		
จช 0108	การบริหารโครงการเพื่อการพัฒนา	3(2-2-5)					✓	
จช 0109	การวิจัยเพื่อชุมชน	3(2-2-5)						✓
จช 0110	วิทยาการกระบวนการ	3(2-2-5)				✓		
จช 0111	ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)	✓					
จช 0112	การจัดการปัญหาของชุมชน	3(2-2-5)				✓		
จช 0113	ภาวะผู้นำของนักพัฒนา	3(1-4-4)			✓			
จช 0114	ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	3(2-2-5)						✓
จช 0115	ภูมิสังคมกับการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)		✓				
จช 0116	สุขภาวะชุมชนวิถีใหม่	3(2-2-5)					✓	
2.2 วิชาเลือก (ตามความเหมาะสมของแต่ละวิทยาลัย) จำนวน 12 หน่วยกิต								
จช 0117	จิตอาสาเพื่อการจัดการชุมชน	3(1-4-4)						✓
จช 0118	การท่องเที่ยวโดยชุมชน	3(2-2-5)					✓	
จช 0119	การพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย	3(2-2-5)					✓	
จช 0120	การจัดการทุนชุมชน	3(1-4-4)					✓	
จช 0121	สหกรณ์กับการจัดการชุมชน	3(1-4-4)					✓	
จช 0122	สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมไทย	3(3-0-6)						✓
จช 0123	หัวข้อคัดสรรทางด้านการจัดการชุมชน 1	...(---...-....)						
จช 0124	หัวข้อคัดสรรทางด้านการจัดการชุมชน 2	...(---...-....)						
2.3 การฝึกงาน								
จช 0125	การฝึกประสบการณ์	3 (300 ชั่วโมง)						✓

11. คำอธิบายรายวิชา

จช 0101	มานุษยวิทยาและสังคมวิทยาเบื้องต้น	3(3-0-6)
CM 0101	Introduction to Anthropology and Sociology วิชาพัฒนาการของมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา แนวคิด ทฤษฎี และวิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา ปัญหาสังคมและการจัดระเบียบทางสังคม	
จช 0102	จิตวิทยาสังคมและสังคมพลเมือง	3(3-0-6)
CM 0102	Social Psychology and Civic Society แนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม การเสริมสร้างจิตสำนึกและจิตสาธารณะ การเสริมสร้างครอบครัว ชุมชน และสังคม แนวคิด ทฤษฎีความเป็นพลเมือง บทบาทหน้าที่ของพลเมือง ประชาสังคม การสร้างประชาสังคม ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน การเมืองและการพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง การส่งเสริมกิจการพลเมือง	
จช 0103	ความเป็นชุมชน	3(2-2-5)
CM 0103	Sense of Community องค์ประกอบ โครงสร้าง สถาบัน พื้นที่ ค่านิยม และความเชื่อในชุมชน วัฒนธรรมชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชน จิตสำนึกชุมชน การมีส่วนร่วมในชุมชน ปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน วิถีชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน	
จช 0104	แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชน	3(3-0-6)
CM 0104	Theory and Process of Community Development ปรัชญา ทฤษฎี และเป้าหมายของการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน การศึกษาชุมชน วิเคราะห์ปัญหา การจัดลำดับปัญหาและความต้องการ การวางแผนพัฒนาชุมชน การดำเนินงาน การประเมินผล การทบทวนกระบวนการพัฒนา	
จช 0105	การใช้เครื่องมือการพัฒนาชุมชน	3(1-4-4)
CM 0105	Utilization of Community Development Tools เครื่องมือการพัฒนาชุมชน ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ภาพถ่ายทางอากาศ แผนที่เดินดิน แผนที่ความคิด ปฏิทินชุมชน ประวัติชุมชน วิทยาการกระบวนการ การจัดนันทนาการ การจัดเวทีประชาคม การจัดประชุมสัมมนา การประชุมกลุ่มย่อย การจัดการข้อมูลชุมชน การสร้าง การใช้เครื่องมือและฝึกปฏิบัติ	
จช 0106	อาชีพและการประกอบการในชุมชน	3(2-2-5)
CM 0106	Occupation and Entrepreneurship in Community ศึกษาอาชีพหลักและแนวทางพัฒนาอาชีพในชุมชน แนวคิดและหลักการเป็นผู้ประกอบการชุมชน การรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วม การใช้ทรัพยากร การบริหารผลประโยชน์ การบริหารงบประมาณและความเสี่ยง ในยุคดิจิทัล จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	
จช 0107	นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)

- CM 0107 Innovations for Community Development**
 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนวัตกรรม ประเภทของนวัตกรรม นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาชุมชน กระบวนการสร้าง
 และใช้นวัตกรรมในงานพัฒนาชุมชน
- จช 0108 การบริหารโครงการเพื่อการพัฒนา 3(2-2-5)**
- CM 0108 Project Administration for Development**
 หลักและการวางแผนยุทธศาสตร์ของชุมชนแบบมีส่วนร่วม จัดทำโครงการและการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้น
 ผลลัพธ์ การนำโครงการสู่การปฏิบัติ การควบคุม ติดตาม และประเมินผลโครงการ
- จช 0109 การวิจัยเพื่อชุมชน 3(2-2-5)**
- CM 0109 Research for Community**
 การวิเคราะห์ชุมชน เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาวิจัยร่วมกัน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบมีส่วนร่วมเพื่อการ
 พัฒนาชุมชน จัดทำโครงการวิจัย การวางแผนการวิจัยการปฏิบัติการ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการ เทคนิค
 เครื่องมือ และวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และรายงานการวิจัย
- จช 0110 วิทยากรกระบวนการ 3(2-2-5)**
- CM 0110 Facilitators**
 แนวคิด เทคนิคและทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ กระบวนการอำนวยความสะดวก การเข้าใจตนเองและ
 ผู้อื่น ฝึกทักษะการพูด การจูงใจ ฝึกการเป็นวิทยากรกระบวนการสื่อสารชุมชนและฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือสื่อสาร
 และเทคโนโลยีดิจิทัลในการช่วยคิดและจัดบันทึกและการเสริมสร้างบุคลิกภาพของวิทยากรกระบวนการ
- จช 0111 ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาชุมชน 3(3-0-6)**
- CM 0111 Good Governance for Community Development**
 หลักการจัดการตามแนวธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลัก
 ความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า อุทิศการ มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของนักพัฒนา
- จช 0112 การจัดการปัญหาของชุมชน 3(2-2-5)**
- CM 0112 Community Problem Management**
 การสำรวจปัญหาชุมชน กระบวนการคิดในการแก้ปัญหา การจัดการแก้ปัญหาของชุมชน การจัดการความ
 ชัดแย้งและการไกล่เกลี่ยด้วยสันติวิธี การบริหารความเสี่ยง กฎหมายเกี่ยวกับชุมชน
- จช 0113 ภาวะผู้นำของนักพัฒนา 3(1-4-4)**
- CM 0113 Leadership of Developer**
 ภาวะผู้นำ แนวคิดและเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำ บทบาทภาวะผู้นำแนวทางและวิธีการประเมินภาวะ
 ความเป็นผู้นำ การประสานงานระหว่างภาครัฐกับชุมชน เทคนิคในการอบรมผู้นำชุมชน การพัฒนาภาวะผู้นำด้าน จิต
 กาย วาจาและปัญญาจิตวิญญาณของการเป็นผู้นำและทักษะการทำงานร่วมกับชุมชน

CM 0120 Community Capital Management

ทุนของชุมชน ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ทุนทางภูมิปัญญา ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการและการพัฒนาทุนของชุมชน กรณีศึกษาทุนของชุมชนในท้องถิ่น

จช 0121 สหกรณ์กับการจัดการชุมชน 3(1-4-4)

CM 0121 Cooperatives and Community Management

หลักการ วิธีการ รูปแบบ ความสำคัญของสหกรณ์ การจัดการสหกรณ์และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษา สหกรณ์กับการแก้ปัญหาของชุมชน

จช 0122 สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมไทย 3(3-0-6)

CM 0122 Social Work and Welfare in Thai Society

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ การสังคมสงเคราะห์และหลักการสวัสดิการสังคม นโยบายสวัสดิการสังคม รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมไทย กระบวนการในการดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์และการให้บริการสวัสดิการสังคม การดำเนินงานและปัญหาการสังคมสงเคราะห์ในระดับบุคคล กลุ่ม และชุมชน

จช 0123 หัวข้อคัดสรรทางด้านการจัดการชุมชน 1 3 (2-2-5)

CM 0123 Selected Topic in Community Management 1

เลือกประเด็นที่ทันสมัย/ปัญหา/ความจำเป็นสำหรับการนำไปใช้งานในสาขาวิชา.....

จช 0124 หัวข้อคัดสรรทางด้านการจัดการชุมชน 2 3 (2-2-5)

CM 0124 Selected Topic in Community Management 2

เลือกประเด็นที่ทันสมัย/ปัญหา/ความจำเป็นสำหรับการนำไปใช้งานในสาขาวิชา.....

จช 0125 การฝึกประสบการณ์ 3(300 ชั่วโมง)

CM 0125 Field Experience

ฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่หรือฝึกปฏิบัติการวางแผนและบริหารโครงการร่วมกับชุมชน ภายใต้การนิเทศของอาจารย์ประจำสาขาวิชา ร่วมกับหน่วยงานและชุมชน

12. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	ความสอดคล้องกับ PLOs	กลยุทธ์การสอนหรือกิจกรรมของนักศึกษา
1. เป็นวิทยากรกระบวนการ	PLO3 ประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	- จัดรายวิชาวิทยากรกระบวนการ - เน้นกระบวนการฝึกปฏิบัติเป็นพิเศษ - จัดทำโครงการ/โครงการที่ลงฝึกปฏิบัติในชุมชน - ฝึกงานภาคสนามในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง - ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

13. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	PLOs	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
1. ด้านความรู้		✓	✓				✓
2. ด้านทักษะ			✓	✓	✓		
3. ด้านจริยธรรม				✓		✓	
4. ด้านลักษณะบุคคล						✓	✓

14. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

รายวิชา/CLOs		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
จช 0101	มานุษยวิทยาและสังคมวิทยาเบื้องต้น						
	CLO 1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎี และวิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา	✓					
	CLO 2 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา				✓		
	CLO 3 อภิปรายปัญหาสังคม การแก้ปัญหาและการจัดระเบียบทางสังคม				✓		
	CLO 4 ประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี และวิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา เพื่อการเรียนรู้ชุมชน					✓	
จช 0102	จิตวิทยาสังคมและสังคมพลเมือง						
	CLO 1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมและความเป็นพลเมือง	✓					
	CLO 2 ประยุกต์ใช้จิตวิทยาสังคมเพื่อการพัฒนาครอบครัว ชุมชนและสังคม				✓	✓	
	CLO 3 อภิปรายการมีส่วนร่วม บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในการสร้างประชาสังคม						✓
	CLO 4 วิเคราะห์และเสนอแนะการพัฒนาการเมืองภาคประชาชน					✓	
จช 0103	ความเป็นชุมชน						
	CLO 1 รู้จักและอธิบายความเป็นชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชน	✓	✓				
	CLO 2 สรุปสาระสำคัญของวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของชุมชน		✓	✓			
	CLO 3 วิเคราะห์รูปแบบวิถีชุมชน ปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในชุมชน		✓				
	CLO 4 แสดงออกถึงความรักความเป็นเจ้าของชุมชน					✓	
จช 0104	แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชน						
	CLO 1 อธิบายและสรุปปรัชญา ทฤษฎี กระบวนการของการพัฒนาชุมชน	✓					
	CLO 2 ประยุกต์ใช้ทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น				✓		
	CLO 3 อภิปรายสภาพปัญหา ความต้องการของการพัฒนาเพื่อ การวางแผน		✓				
	CLO 4 จัดลำดับขั้นของกิจกรรมและกำหนดนิยามงานพัฒนาชุมชน					✓	
จช 0105	การใช้เครื่องมือการพัฒนาชุมชน						
	CLO 1 อธิบายหลักคิดและการใช้เครื่องมือในการพัฒนาชุมชน	✓					
	CLO 2 ออกแบบเครื่องมือการพัฒนาชุมชน		✓				
	CLO 3 คัดเลือกเครื่องมือการพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่ชุมชน			✓			
	CLO 4 ทดลองใช้เครื่องมือในพื้นที่จริง						✓
	CLO 5 อภิปรายผลและนำเสนอการทดลองนำเครื่องมือไปใช้					✓	
จช 0106	อาชีพและการประกอบการในชุมชน						
	CLO 1 อธิบายแนวทางการพัฒนาอาชีพและแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการชุมชน	✓					
	CLO 2 ริเริ่มออกแบบการประกอบการในชุมชน		✓				
	CLO 3 จัดองค์การและการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อการผลิต หรือการบริการ			✓		✓	
	CLO 4 บริหารงบประมาณและความเสี่ยงในการตลาดยุคดิจิทัล						✓
	CLO 5 ร่วมออกแบบจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมในการเป็นผู้ประกอบการ			✓			

รายวิชา/CLOs		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
	ชุมชน						
จช 0107	นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน						
	CLO 1 อธิบายหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับนวัตกรรม และประเภทของนวัตกรรม	√					
	CLO 2 สืบค้นข้อมูลการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาชุมชน				√		
	CLO 3 อภิปรายการใช้นวัตกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับบริบทชุมชน		√				
	CLO 4 ทดลองสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในชุมชน						√
จช 0108	การบริหารโครงการเพื่อการพัฒนา						
	CLO 1 อธิบายแนวคิด หลักการ และฝึกทำแผนกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วม	√					
	CLO 2 ฝึกทำโครงการตามแผนกลยุทธ์ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาเฉพาะด้าน			√			
	CLO 3 อภิปรายแนวทางการควบคุม ติดตาม และประเมินโครงการ			√			
	CLO 4 เตรียมความพร้อมของตนเองและชุมชนเพื่อนำโครงการสู่การปฏิบัติ				√	√	
จช 0109	การวิจัยเพื่อชุมชน						
	CLO 1 อธิบายแนวคิดและหลักการทำวิจัยเพื่อชุมชน	√					
	CLO 2 เขียนโครงการวิจัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน		√				
	CLO 3 ปฏิบัติการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผล				√	√	
	CLO 4 เขียนรายงานและนำเสนอผลการวิจัย		√	√		√	√
จช 0110	วิทยากรกระบวนการ						
	CLO 1 อธิบายแนวคิด เทคนิคและทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ	√					
	CLO 2 ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น					√	
	CLO 3 ฝึกทักษะการพูดและการจูงใจ การใช้เครื่องมือในการช่วยคิดและจดบันทึก			√		√	
	CLO 4 ฝึกปฏิบัติการพัฒนาบุคลิกภาพของวิทยากรฯ					√	√
จช 0111	ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาชุมชน						
	CLO 1 อธิบายความคิดและหลักการของธรรมาภิบาล	√					
	CLO 2 อภิปรายแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลและการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)		√				
	CLO 3 สืบค้นและสัมภาษณ์บุคลากรของนักพัฒนาชุมชน					√	
	CLO 4 เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของนักพัฒนา					√	√
จช 0112	การจัดการปัญหาของชุมชน						
	CLO 1 อธิบายกระบวนการคิดในการแก้ปัญหา	√	√	√			
	CLO 2 สืบค้นปัญหาของชุมชน				√	√	
	CLO 3 อภิปรายแลกเปลี่ยนเพื่อการแก้ปัญหาของชุมชน		√				
	CLO 4 ใช้กรณีศึกษาเพื่อเรียนรู้การจัดการความขัดแย้งและการบริหารความเสี่ยงในชุมชน					√	
จช 0113	ภาวะผู้นำของนักพัฒนา						
	CLO 1 อธิบายภาวะผู้นำ แนวคิดและเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำ บทบาทภาวะผู้นำ	√					
	CLO 2 ฝึกทักษะการนำเสนอความคิดและบุคลิกภาพของผู้นำ		√	√			
	CLO 3 ฝึกปฏิบัติการเป็นผู้นำและทักษะทำงานร่วมกับชุมชน			√			√
	CLO 4 สร้างเครื่องมือและประเมินภาวะความเป็นผู้นำ					√	√
จช 0114	ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน						
	CLO 1 อธิบายศาสตร์พระราชากับหลักการ แนวคิด เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	√					
	CLO 2 สืบค้นและรวบรวมข้อมูลการพัฒนาชุมชนตามโครงการพระราชดำริในชุมชน				√		
	CLO 3 ศึกษาดูงานและอภิปรายผลการศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในชุมชน		√		√		
	CLO 4 นำเสนอแนวทางการนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการพัฒนาชุมชน				√		
จช 0115	ภูมิสังคมกับการพัฒนาชุมชน						
	CLO 1 อธิบายระบบความเชื่อและระบบคุณค่าทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	√					
	CLO 2 วิเคราะห์คุณค่าของศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา		√			√	

รายวิชา/CLOs		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
	ชุมชน						
	CLO 3 สรุปวิธีการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม			√		√	
	CLO 4 แลกเปลี่ยนวิถีคิดและการแก้ปัญหาของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม				√	√	
จช 0116	สุขภาวะชุมชนวิถีใหม่						
	CLO 1 อธิบายแนวคิดสุขภาวะ นโยบายสุขภาพ และหลักประกันสุขภาพ การสาธารณสุขมูลฐาน	√					
	CLO 2 อภิปรายแนวความคิดและการดูแลสุขภาพของตนเองและชุมชนในยุควิถีใหม่		√	√			
	CLO 3 สืบค้นข้อมูลระบบสุขภาวะชุมชนและแลกเปลี่ยนแนวทางการส่งเสริมการดูแลสุขภาพของชุมชน				√		
	CLO 4 ปฏิบัติตนเป็นนัสนัยในการดูแลตนเองในยุควิถีใหม่					√	√
จช 0117	จิตอาสาเพื่อการจัดการชุมชน						
	CLO 1 อธิบายหลักการ อุดมการณ์และแนวคิด ความสำคัญของจิตอาสา	√					
	CLO 2 วิเคราะห์วิธีการสรรหาและการสร้างผู้มีจิตอาสา		√	√			
	CLO 3 อภิปรายผู้มีจิตอาสาที่รับผิดชอบและสร้างสรรค์สังคม			√		√	
	CLO 4 เข้าร่วมและออกแบบกิจกรรมจิตอาสา				√	√	√
จช 0118	การท่องเที่ยวโดยชุมชน						
	CLO 1 อธิบายหลักการ การท่องเที่ยวกระแสหลักและการท่องเที่ยวชุมชน	√					
	CLO 2 เก็บข้อมูลและวิเคราะห์กรณีศึกษาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่		√		√		
	CLO 3 อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาการจัดการท่องเที่ยวชุมชน			√	√	√	
	CLO 4 ฝึกปฏิบัติจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน			√			
จช 0119	การพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย						
	CLO 1 อธิบาย หลักการและความจำเป็นขององค์กรชุมชนและเครือข่าย	√					
	CLO 2 เก็บข้อมูลและวิเคราะห์กรณีศึกษากระบวนการสร้างและการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย		√		√		
	CLO 3 อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาองค์กรชุมชนและเครือข่าย			√	√	√	
	CLO 4 ฝึกปฏิบัติจัดทำแผนพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย			√			
จช 0120	การจัดการทุนชุมชน						
	CLO 1 อธิบาย หลักการ ประเภท และความจำเป็นของทุนชุมชน	√					
	CLO 2 เก็บข้อมูลและวิเคราะห์กรณีศึกษาการจัดการทุนของชุมชนในท้องถิ่น		√	√	√		
	CLO 3 อภิปรายแลกเปลี่ยนผลของกรณีศึกษา			√		√	
	CLO 4 สรุปวิธีการจัดการทุนชุมชนในแต่ละพื้นที่					√	√
จช 0121	สหกรณ์กับการจัดการชุมชน						
	CLO 1 อธิบาย หลักการ วิธีการ รูปแบบ ความสำคัญการจัดการสหกรณ์	√					
	CLO 2 เก็บข้อมูลและวิเคราะห์กรณีศึกษาสหกรณ์ในพื้นที่		√		√		
	CLO 3 อภิปรายแลกเปลี่ยนผลของกรณีศึกษา			√	√	√	
	CLO 4 สรุปวิธีการแก้ปัญหาของชุมชนโดยใช้รูปแบบสหกรณ์			√			
จช 0122	สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมไทย						
	CLO 1 อธิบาย แนวคิด ทฤษฎี หลักการ การสังคมสงเคราะห์และหลักการสวัสดิการสังคม	√					
	CLO 2 ศึกษาและรวบรวมนโยบายสวัสดิการสังคม		√	√			
	CLO 3 อภิปรายรูปแบบ และกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมไทย		√		√		
	CLO 4 สรุปปัญหาการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมในชุมชน					√	
จช 0123	หัวข้อคัดสรรทางการจัดการชุมชน 1						
	CLO 1						
	CLO 2						
	CLO 3						
จช 0124	หัวข้อคัดสรรทางการจัดการชุมชน 2						

รายวิชา/CLOs		PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
	CLO 1						
	CLO 2						
	CLO 3						
2.3 การฝึกงาน							
จช 0125	การฝึกประสบการณ์						
	CLO 1 เสนอแผน/โครงการในพื้นที่หรือหน่วยงานที่ฝึกประสบการณ์	√		√			
	CLO 2 ปฏิบัติงาน/โครงการในพื้นที่หรือหน่วยงานที่ฝึกประสบการณ์		√	√			
	CLO 3 ประเมินผลระหว่างการทำงาน/โครงการ และปรับปรุง				√	√	√
	CLO 4 จัดสัมมนา/นำเสนอผลการฝึกประสบการณ์					√	√

15. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	กลยุทธ์การเรียนการสอน	การประเมินผล
PLO1 อธิบายทฤษฎี หลักการ แนวคิด และแนวทางการจัดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอภิปรายแลกเปลี่ยน เปรียบเทียบ พิจารณาจุดเด่นของแนวคิด ทฤษฎี 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง 3. เชิญผู้เชี่ยวชาญ นักพัฒนาชุมชน มาบรรยาย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินการสรุปจุดเด่น ของแนวคิดและทฤษฎี 2. ประเมินจากคุณภาพของงานที่ได้รับมอบหมาย 3. ประเมินผลจากแบบทดสอบ
PLO2 วิเคราะห์ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ เพื่อแก้ปัญหาของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลงพื้นที่จริงเพื่อศึกษาข้อมูลชุมชน และปัญหาชุมชน 2. ใช้วิทยากรกระบวนการในการ สนับสนุนให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ร่วมกัน 3. เสนอแนวทางการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาในพื้นที่จริง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลการรวบรวมข้อมูล และสภาพปัญหาชุมชน 2. ประเมินจากข้อเสนอในวิธีการ แก้ปัญหาของกลุ่ม 3. ประเมินจากข้อเสนอในการ แก้ปัญหาจากพื้นที่จริง
PLO3 จัดกระบวนการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกปฏิบัติงานภาคสนามการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลรายบุคคลด้านภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วม 2. ประเมินงานของกลุ่มจากการจัดกระบวนการ
PLO4 ปฏิบัติการการใช้เครื่องมือการจัดการชุมชน เทคโนโลยีดิจิทัล การสื่อสาร และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติการใช้เครื่องมือการจัดการชุมชน เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม ในงานภาคสนามร่วมกับชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลจากบันทึกและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานรายบุคคลในการใช้เครื่องมือการจัดการชุมชน เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม 2. ประเมินผลสัมฤทธิ์จากผลงานของกลุ่มโดยชุมชนมีส่วนร่วม
PLO5 แสดงออกถึงคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบต่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เชิญนักพัฒนาชุมชนตัวอย่างมาบรรยาย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินจากแบบวัดความรู้ 2. ประเมินตนเองจากแบบวัดคุณธรรม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	กลยุทธ์การเรียนการสอน	การประเมินผล
สังคม ในการเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักพัฒนาชุมชน	จริยธรรม
PLO6 สร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อการจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนท้องถิ่น	1. จัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล 2. จัดทำโครงการหรือโครงการร่วมกับชุมชนเพื่อจัดการและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	1. ประเมินจากแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล 2. ประเมินผลสัมฤทธิ์จากผลงานของกลุ่มโดยชุมชนมีส่วนร่วม

16. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

ชั้นปีที่	รายละเอียด
YLO 1	รู้เกี่ยวกับเนื้อหาทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความเชื่อ ศาสนา จิตวิทยาเกี่ยวกับมนุษย์ ชุมชน สังคม หลักธรรมาภิบาลของสังคม แนวทางการจัดการชุมชน และกระบวนการพัฒนาชุมชน
YLO 2	แสดงออกถึงทักษะการเป็นผู้นำ การเป็นวิทยากรกระบวนการ การใช้เครื่องมือและนวัตกรรมการพัฒนาเพื่อพัฒนาอาชีพและการประกอบการในชุมชน
YLO 3	จัดทำแผน/โครงการ และปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างหลักสูตรอนุปริญญา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 และหลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร สาขาวิชาการจัดการชุมชน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรเดิมและโครงสร้างหลักสูตรปรับปรุง

โครงสร้างหลักสูตรของสถาบันวิทยาลัยชุมชน	จำนวนหน่วยกิต	
	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 นก.	ไม่น้อยกว่า 30 นก.	ไม่น้อยกว่า 24 นก.
2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 64 นก.	ไม่น้อยกว่า 57 นก.	ไม่น้อยกว่า 63 นก.
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 12 นก.	18 นก.	18 นก.
2.2 กลุ่มวิชาชีพ	39 นก.	45 นก.
2.2.1 วิชาบังคับ 36 นก.	30 นก.	30 นก.
2.2.2 วิชาเลือก 12 นก.	9 นก.	12 นก.
2.2.3 วิชาการฝึกงาน 4 นก.	3 นก.	3 นก.
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 3 นก.	6 นก.	ไม่น้อยกว่า 3 นก.
รวม ไม่น้อยกว่า 91 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 90 นก.	ไม่น้อยกว่า 90 นก.

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตรเดิมและหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
ชื่อหลักสูตร/สาขาวิชา ชื่อภาษาไทย : หลักสูตรอนุปริญญา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ชื่อภาษาอังกฤษ : Associate Program in Community Development	ชื่อหลักสูตร/สาขาวิชา ชื่อภาษาไทย : หลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการชุมชน ชื่อภาษาอังกฤษ : Associate of Arts Program in Community Management	ปรับปรุงให้สอดคล้องตาม - ปรับชื่อเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน - การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21
ชื่อปริญญา/สาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : อนุปริญญา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน ชื่อย่อ (ไทย) : อ.(การพัฒนาชุมชน) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Associate Degree in Community Development ชื่อย่อ (อังกฤษ) : A.(Community Development)	ชื่อปริญญา/สาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : อนุปริญญาศิลปศาสตร์ (การจัดการชุมชน) ชื่อย่อ (ไทย) : อ.ศศ.(การจัดการชุมชน) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Associate of Arts Program (Community Management) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : A.A.(Community Management)	- ปรับชื่อเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน - การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21
ปรัชญาของหลักสูตร การยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการร่วมมือจัดการตนเองอย่างสร้างสรรค์ จะเป็นพลังความเข้มแข็งของชุมชน	ปรัชญาของหลักสูตร การจัดการตนเองและการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน	ปรับปรุงให้สอดคล้องตาม - สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันวิทยาลัยชุมชน - ยุทธศาสตร์สถาบันวิทยาลัยชุมชนระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) - ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) - เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
ความสำคัญของหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่เสริมสร้างนักคิด นักพัฒนาชุมชน และนักประสานความร่วมมือ ในการสร้างการเปลี่ยนแปลง ชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง	ความสำคัญของหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ได้มาจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและผู้เรียนเสริมสร้างนักคิด นักพัฒนาชุมชน และนักประสานความร่วมมือ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ของสังคมและชุมชน	ปรับปรุงให้สอดคล้องตาม - การพัฒนาประเทศและสถานการณ์ใหม่ เพื่อพัฒนาบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาชุมชน ภายใต้แนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome Based Education:

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
	อย่างยั่งยืน	OBE) - การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (1) มีคุณธรรมจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม (2) มีความรู้ ความเข้าใจ ทฤษฎี แนวคิด เครื่องมือและนวัตกรรมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (3) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เชื่อมโยง แก้ปัญหาในการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชน (4) มีความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นๆ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น (5) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือ และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (1) มีความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาชุมชน ศาสตร์ พระราชา และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการชุมชนท้องถิ่น (2) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เชื่อมโยง แก้ปัญหาในการเรียนรู้ และบูรณาการความรู้ นวัตกรรม เพื่อการจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชน (3) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือ และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (4) มีความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น (5) มีคุณธรรมจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม	ปรับปรุงให้สอดคล้องตาม - การพัฒนาประเทศและสถานการณ์ใหม่ เพื่อพัฒนาบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการพัฒนาชุมชน ภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome Based Education: OBE) - การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 - สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันวิทยาลัยชุมชน - ยุทธศาสตร์สถาบันวิทยาลัยชุมชนระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) - ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) - เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
โครงสร้างหลักสูตร หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิต แต่ละหมวดวิชา และแต่ละกลุ่มวิชาดังนี้ 1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 57 หน่วยกิต 2.1 กลุ่มวิชาแกน จำนวน 18 หน่วยกิต 2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 39 หน่วยกิต 2.2.1 วิชาบังคับ จำนวน 30 หน่วยกิต	โครงสร้างหลักสูตร หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิต แต่ละหมวดวิชา และแต่ละกลุ่มวิชาดังนี้ 1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต 2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 18 หน่วยกิต 2.2 กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้าน จำนวน 45 หน่วยกิต 2.2.1 วิชาบังคับ จำนวน 30 หน่วยกิต	ปรับปรุงให้สอดคล้องตาม - ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. 2565

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
2.2.2 วิชาเลือก จำนวน 6 หน่วยกิต 2.2.3 วิชาการฝึกงาน จำนวน 3 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต	2.2.2 วิชาเลือก จำนวน 12 หน่วยกิต 2.2.3 วิชาการฝึกงาน จำนวน 3 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต	
เปรียบเทียบรายวิชา		
คงเดิม		หมายเหตุ
มานุษยวิทยาและสังคมวิทยาเบื้องต้น	มานุษยวิทยาและสังคมวิทยาเบื้องต้น	คงไว้ทั้งนี้เนื่องด้วยเป็นรายวิชาที่เป็นองค์ความรู้พื้นฐานของหลักสูตร
วิทยาการกระบวนการ	วิทยาการกระบวนการ	
การวิจัยชุมชน	การวิจัยเพื่อชุมชน	
การท่องเที่ยวโดยชุมชน	การท่องเที่ยวโดยชุมชน	
สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการ	สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	
การพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย	การพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย	
การจัดการปัญหาของชุมชน	การจัดการปัญหาของชุมชน	
การฝึกประสบการณ์	การฝึกประสบการณ์	
ปรับเปลี่ยน		หมายเหตุ
แนวคิดทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย แนวคิด ปรัชญา หลักการ อุดมการณ์ และเป้าหมายของการพัฒนาชุมชน วาทกรรมการพัฒนา ปัญหาและกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงในด้านการพัฒนาของชุมชนจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน การนำทฤษฎีสังคมศาสตร์ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งพิจารณาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ	แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ปรัชญา ทฤษฎี และเป้าหมายของการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน การศึกษาชุมชน วิเคราะห์ปัญหา การจัดลำดับปัญหาและความต้องการ การวางแผนพัฒนาชุมชน การดำเนินงาน การประเมินผล การทบทวนกระบวนการพัฒนา	บูรณาการรายวิชา “แนวคิดทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน” กับ “กระบวนการพัฒนาชุมชน” เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา
กระบวนการพัฒนาชุมชน		

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
<p>คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย ลักษณะ ประเภทและโครงสร้างของชุมชน วิธีการ ขั้นตอน ขบวนการ และกระบวนการพัฒนาชุมชน โดยวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาชุมชนแบบต่างๆ นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับชุมชน</p>		
<p>ระบบสุขภาวะชุมชน คำอธิบายรายวิชา : แนวคิดเรื่องสุขภาวะนโยบายสุขภาพแห่งชาติระบบสุขภาวะชุมชนหลักประกันสุขภาพ การสาธารณสุขมูลฐาน ระบบบริการสุขภาพการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแพทย์ทางเลือกในการดูแลสุขภาพชุมชนท้องถิ่น ปัญหาสุขภาพชุมชนการวิเคราะห์เกี่ยวกับสุขภาวะชุมชนด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาการป้องกัน พิษฟู และพัฒนาระบบสุขภาวะชุมชนท้องถิ่น</p>	<p>สุขภาวะชุมชนวิถีใหม่ คำอธิบายรายวิชา : แนวคิดสุขภาวะชุมชนวิถีใหม่ นโยบายสุขภาพ และหลักประกันสุขภาพ การสาธารณสุขมูลฐาน การดูแลสุขภาพของตนเองและชุมชน ระบบบริการของชุมชนท้องถิ่น ปัญหาสุขภาพชุมชน การวิเคราะห์เกี่ยวกับสุขภาวะชุมชนด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา การป้องกัน พิษฟู และพัฒนาระบบสุขภาวะชุมชนท้องถิ่นในยุควิถีใหม่</p>	<p>เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน</p>
<p>จิตวิทยาสังคม คำอธิบายรายวิชา : แนวคิดพฤติกรรม และสภาวะทางจิตของมนุษย์การรับรู้ทางสังคมพฤติกรรมของบุคคลต่อสังคมการช่วยเหลือกันทางสังคม สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคล การเสริมสร้างจิตสำนึกและจิตสาธารณะทางสังคม การเสริมสร้างครอบครัว ชุมชน และสังคม</p>	<p>จิตวิทยาสังคมและสังคมพลเมือง คำอธิบายรายวิชา : แนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม การเสริมสร้างจิตสำนึกและจิตสาธารณะ การเสริมสร้างครอบครัว ชุมชนและสังคม แนวคิด ทฤษฎีความเป็นพลเมือง บทบาทหน้าที่ของพลเมือง ประชาสังคม การสร้างประชาสังคม ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน</p>	<p>บูรณาการรายวิชา “จิตวิทยาสังคม” กับ “การสร้างสังคมพลเมือง” เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา</p>
<p>การสร้างสังคมพลเมือง คำอธิบายรายวิชา : ความเป็นมา ความหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพลเมือง ปัจจัยการพัฒนาสังคมพลเมือง บทบาทของการเมืองในการพัฒนาสังคมพลเมือง</p>	<p>การเมืองและการพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง การส่งเสริมกิจการพลเมือง</p>	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
<p>ลักษณะพลเมืองเปรียบเทียบ การศึกษาประชาสังคม การนำแนวคิดประชาสังคม เพื่อสร้างประชาสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง การส่งเสริมกิจการพลเมือง</p>		
<p>เทคนิคและเครื่องมือการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : รูปแบบ ประเภทของเทคนิค และเครื่องมือต่างๆ สำหรับใช้ในการพัฒนาชุมชนแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ชุมชน การสร้างกระบวนการเรียนรู้ การเสริมพลังไปจนถึงการประเมินผลโครงการพัฒนาชุมชน วิธีการและเงื่อนไขการใช้เทคนิคและเครื่องมือ ปัญหาที่พบ และแนวทางป้องกันแก้ไข</p>	<p>การใช้เครื่องมือการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : เครื่องมือการพัฒนาชุมชน ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ภาพถ่ายทางอากาศ แผนที่เดินดิน แผนที่ความคิด ปฏิทินชุมชน ประวัติชุมชน วิทยากรกระบวนการ การจัดนัดหมาย การจัดเวทีประชาคม การจัดประชุมสัมมนา การประชุมกลุ่มย่อย การจัดการข้อมูลชุมชน การสร้าง การใช้เครื่องมือและฝึกปฏิบัติ</p>	<p>เพื่อเพิ่มการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น</p>
<p>ภาวะผู้นำกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย คุณลักษณะ ประเภทบทบาท ภาวะผู้นำ แนวคิดและเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะผู้นำ แนวทางและวิธีการประเมินภาวะความเป็นผู้นำ เทคนิคในการอบรมผู้นำชุมชน การพัฒนามนุษย์ ด้าน จิต กาย วาจา และปัญญา สัมผัสแห่งความเป็นมนุษย์ จิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ ทักษะการทำงานร่วมกัน</p>	<p>ภาวะผู้นำของนักพัฒนา คำอธิบายรายวิชา : ภาวะผู้นำ แนวคิดและเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำ บทบาทภาวะผู้นำแนวทางและวิธีการประเมินภาวะความเป็นผู้นำ การประสานงานระหว่างภาครัฐกับชุมชน เทคนิคในการอบรมผู้นำชุมชน การพัฒนาภาวะผู้นำด้าน จิต กาย วาจาและปัญญาจิตวิญญาณของการเป็นผู้นำและทักษะการทำงานร่วมกับชุมชน</p>	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
<p>เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของ เทคโนโลยี และนวัตกรรมชุมชน การพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมชุมชน ท้องถิ่น การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้เทคโนโลยีใน การพัฒนาชุมชน การปรับปรุงเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชน การจัดทำโครงการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน</p>	<p>นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนวัตกรรม ประเภทของนวัตกรรม นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาชุมชน กระบวนการสร้างและใช้นวัตกรรมในงานพัฒนาชุมชน</p>	<p>ปรับปรุงชื่อและเนื้อหาให้เหมาะสมตามการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21</p>
<p>การจัดการทุนทางสังคม คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย ความสำคัญ ประเภทของทุน การจัดการทุนทางสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี การพัฒนาต่อยอดสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม</p>	<p>การจัดการทุนชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ทุนของชุมชน ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ทุนทางภูมิปัญญา ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการและการพัฒนาทุนของชุมชน กรณีศึกษาทุนของชุมชนในท้องถิ่น</p>	<p>เพื่อสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาให้มากขึ้น</p>
<p>ผู้นำกับอาสาสมัครเพื่อการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : แนวคิด ความหมาย ของผู้นำและอาสาสมัคร การสร้าง การสรรหาผู้นำและอาสาสมัคร จิตวิญญาณความเป็นผู้นำ อุดมการณ์และพฤติกรรมเรื่องจิตอาสา จิตสาธารณะ ที่เชื่อมโยงกับความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นการบ่มเพาะให้เป็นผู้ที่มี</p>	<p>จิตอาสาเพื่อการจัดการชุมชน คำอธิบายรายวิชา : หลักการ อุดมการณ์และแนวคิด ความสำคัญของจิตอาสา การสรรหา การสร้างผู้มีจิตอาสา ความเป็นผู้มีจิตอาสาที่รับผิดชอบและสร้างสรรค์ สังคม การเข้าร่วมกิจกรรมและการออกแบบกิจกรรมจิตอาสาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน</p>	<p>เพื่อสนองพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววชิรเกล้าฯ</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
<p>จิตใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น อุทิศตนทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การออกแบบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในงานพัฒนาชุมชน</p>		
<p>การพัฒนาที่ยั่งยืน คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยน้อมนำพระราชดำรัส หลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ของรัชกาลที่ 9 และการพัฒนาที่ยั่งยืน ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน</p>	<p>ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาที่ยั่งยืน คำอธิบายรายวิชา : โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในรัชกาลที่ 9 หลักการทรงงาน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ หลักการ แนวคิด เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวทางการนำศาสตร์พระราชากับการพัฒนาอย่างยั่งยืนไปใช้ในชุมชน</p>	<p>นำศาสตร์การพัฒนาใน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ มาเป็นแนวทางในการจัดการและการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p>
<p>สหกรณ์กับการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : แนวคิด หลักการ ความเป็นมา บทบาทและหน้าที่ รูปแบบ วิธีการ ของสหกรณ์ และแนวทางของการจัดการในลักษณะของสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน</p>	<p>สหกรณ์กับการจัดการชุมชน คำอธิบายรายวิชา : หลักการ วิธีการ รูปแบบความสำคัญของสหกรณ์ การจัดการสหกรณ์และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษา สหกรณ์กับการแก้ปัญหาของชุมชน</p>	<p>ปรับชื่อเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร</p>
<p>การศึกษาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย ความสำคัญ วิธีการ เทคนิค กระบวนการศึกษาชุมชน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชุมชนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ชุมชนทั้งในเมืองและในชนบท และสามารถประยุกต์แนวคิดที่เรียนไปใช้ในการลงศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนในเชิงปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ความเป็นชุมชน คำอธิบายรายวิชา : องค์ประกอบ โครงสร้าง สถาบัน พื้นที่ ค่านิยม และความเชื่อในชุมชน วัฒนธรรมชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชน จิตสำนึกชุมชน การมีส่วนร่วมในชุมชน ปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน วิถีชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน</p>	<p>เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาให้สมบูรณ์</p>
<p>เศรษฐกิจชุมชน คำอธิบายรายวิชา : แนวคิด หลักการ ความสำคัญ</p>	<p>อาชีพและการประกอบการในชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ศึกษาอาชีพหลักและแนวทางพัฒนา</p>	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
<p>รูปแบบ และปัญหาของเศรษฐกิจชุมชน การจัดการเศรษฐกิจชุมชน การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของชุมชน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง กลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชน การเพิ่มมูลค่าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาอาชีพและรายได้ การสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้</p>	<p>อาชีพในชุมชน แนวคิดและหลักการเป็นผู้ประกอบการ การรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วม การใช้ทรัพยากร การบริหารผลประโยชน์ การบริหารงบประมาณและความเสี่ยงในยุคดิจิทัล จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</p>	
<p>ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรมกับการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : แนวคิด ความหมายของศาสนา ระบบความเชื่อและระบบคุณค่าทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ความเข้าใจเกี่ยวกับความจริง และการยอมรับความแตกต่างกัน การวิเคราะห์หัตถิพจน์ที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน ความสำคัญ การปรับเปลี่ยน การเลื่อนไหลของวัฒนธรรมชุมชน วิถีชีวิต และวิถีคิดของชุมชนที่สัมพันธ์กับศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม ในการพัฒนาชุมชน</p>	<p>ภูมิสังคมกับการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : ระบบความเชื่อและระบบคุณค่าทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ความเข้าใจเกี่ยวกับความจริง และการยอมรับความแตกต่างระหว่างพหุวัฒนธรรม การวิเคราะห์หัตถิพจน์ที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน การปรับเปลี่ยนของวัฒนธรรมชุมชน วิถีชีวิต วิถีคิดและแก้ปัญหาของชุมชนที่สัมพันธ์กับศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม ในการพัฒนาชุมชน</p>	<p>ปรับตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</p>
<p>การบริหารโครงการ คำอธิบายรายวิชา : ความหมาย ประเภทของแผนงาน โครงการ หลักการเขียนโครงการ การนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ การควบคุม ติดตาม ประเมินผลโครงการ การสร้างการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีมในการจัดทำ</p>	<p>การบริหารโครงการเพื่อการพัฒนา คำอธิบายรายวิชา : หลักและการวางแผนยุทธศาสตร์ของชุมชนแบบมีส่วนร่วม จัดทำโครงการและการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ การนำโครงการสู่การปฏิบัติ การควบคุม ติดตาม และประเมินผลโครงการ</p>	<p>เพื่อกำหนดเป้าหมายของโครงการให้ชัดเจน</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565	หมายเหตุ
แผนและโครงการชุมชน การจัดทำงบประมาณโดยเน้นผลลัพธ์ การประสานงานและการบริหารจัดการโครงการ		
เพิ่มใหม่		หมายเหตุ
ธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาชุมชน คำอธิบายรายวิชา : หลักการจัดการตามแนวธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า อุทิศตน มาตรฐานคุณธรรมและจรรยาบรรณของนักพัฒนา		เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะของงานจัดการและพัฒนาชุมชน
ตัดออก		หมายเหตุ
ยุทธศาสตร์และการวางแผนชุมชน		นำไปบูรณาการกับรายวิชา “แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชน” และ “การบริหารโครงการเพื่อการพัฒนา
การสื่อสารเพื่อการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์		นำไปบูรณาการกับรายวิชา “ภาวะผู้นำกับการพัฒนา” และ “ทักษะการใช้เครื่องมือการพัฒนาชุมชน”
การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบ		นำไปบูรณาการกับ “วิชาความเป็นชุมชน” “แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการพัฒนาชุมชน”

